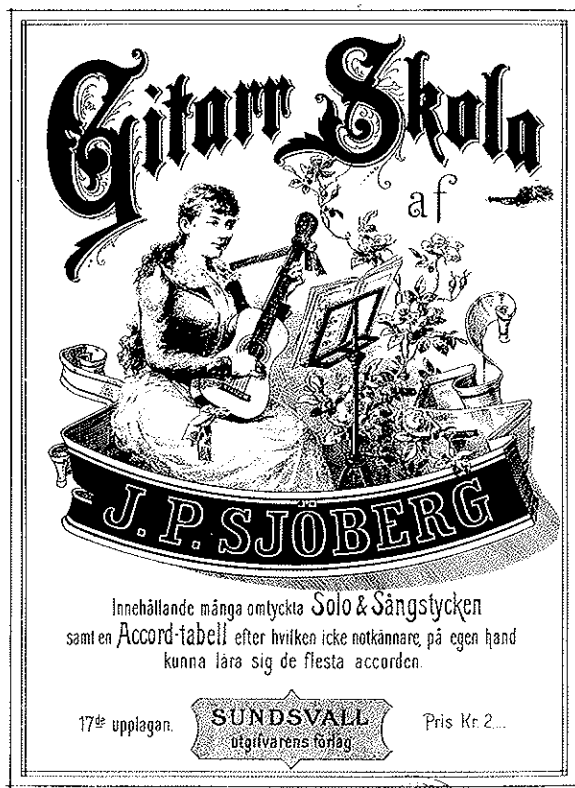

Mamsell med gitarr

av Kenneth Sparr

introducerade gitarran som ackompanjemangsinstrumentet par préférence till den frireligiösa sångrepertoaren. Gitarran var också perfekt för ändamålet: lätt att transportera och relativt billig i inköp.

Sjöbergs gitarrskola är traditionellt uppbyggd med elementär musikteori, beskrivning av gitarrens skötsel, stämning och strängar, övningsstycken, skalor och ackord, enkla solostycken och sånger med utskrivet ackompanjemang. Detta gör boken litet mer ambitiös än vad man skulle förvänta sig. Skolan inleds dock med ackordtabeller och det var kanske tillräckligt för många av dem som bara ville kunna spela ett enkelt ackompanjemang till sånger. Här kan också tilläggas att det förefaller som om Sjöberg var den förste att introducera den här typen av ackordtabeller i Sverige.

Denna sköna, gitarrspelande flicka från det slutande 1800-talet finns på det tidstypiska omslaget till Jonas Petrus Sjöbergs gitarrskola. Den utkom för första gången i slutet av 1870-talet och trycktes i nya upplagor långt in på 1940-talet, ett bra mått på dess långvariga popularitet. Sjöbergs gitarrskola ger ett gott exempel på gitarrens funktion i det svenska samhället under det sena 1800-talet. Om man vill inta en litet nedlåtande och föraktfull attityd kan man karakterisera perioden som "jesusknäpparens" blomstringstid. Samtidigt bör man hålla i minnet att det var en klassiskt skolad och duktig gitarrist, Oscar Ahnfelt, som i Sverige

kelt ackompanjemang till sånger. Här kan också tilläggas att det förefaller som om Sjöberg var den förste att introducera den här typen av ackordtabeller i Sverige.

För att återvända till Jonas Petrus Sjöberg själv så var han också framgångsrik musikhandlare. Han föddes 1844 och praktiserade i orgel- och pianobranchen i både Tyskland och Stockholm. Han grundade sin musikhandel så tidigt som 1876 i Sundsvall. Redan från början hade han gitarrer i sitt sortiment med priser från tolv till trettio kronor liksom gitarrskolor. I musikhandeln bedrev Sjöberg också gitarrundervisning vilket bl a framgår

av följande annons i Sundsvalls Posten december 1876:

För 50 kronor erhålls hos undertecknad: 1 elegant Gitarreinstrument med mekanik- eller träskruvar, 1 sats äkta strängar, 1 stäm-gaffel, 1 Gitarreskola samt Grundlig undervisning i Gitarrespelning i 6 à 10 veckor, 3 gånger i veckan. J.P. Sjöberg.

En tidig form av "paketpris", eller om man så vill, ett komplett utbildningspaket alltså! Sjöberg var, som så många andra vid denna tid, aktiv inom den religiösa väckelsen åtminstone att döma av en del av hans förlagsproduktioner. Ett exempel är ett häfte med gitarrackompanjemang, "Källan. Andliga sånger för kyrkan, söndagsskolan och nykterhetssaken" som han gav ut på sitt eget förlag i flera upplagor. Det förefaller som om Sjöberg har ägnat gitarran ett speciellt intresse och han publicerade även ett häfte, "Andliga sånger vid gitarr och piano" samt "Tre sånger vid gitarr, duett och kör". Gitarrskolan, som alltså trycktes i en mängd upplagor var uppenbarligen Sjöbergs förlags största försäljningsframgång. Det lär ha sålts i inte mindre än 40 000 exemplar! Jonas Petrus Sjöberg avled 1894, men musikhandeln och förlagsverksamheten övertogs av hans söner, Joel och David.

Litteratur:

Bredvad-Jensen, C. Solistiskt gitarrspel i Sverige. Otryckt 60-poängupp-sats i musikvetenskap, Lunds universitet 1972.

Wiberg, A. Den svenska musikhandeln historia. Stockholm 1955.